

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ФАКУЛЬТЕТ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА КУЛЬТУРОЛОГІЇ**

**СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
КУЛЬТУРНІ СТРАТЕГІЇ ЖИТТЄТВОРЧОСТІ**

Підготовки магістра

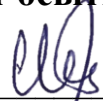
ЛУЦЬК – 2026

Силабус освітнього компонента «Культурні стратегії життєтворчості»
підготовки магістра (другий освітній рівень).

Розробник: Сохацька Оксана Анастасіївна, доцент кафедри культурології,
кандидат педагогічних наук, доцент.

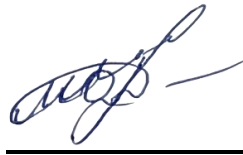
Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

_____ Шостак В. М.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри
культурології
протокол № 10 від 02.02.2026 р.

Завідувач кафедри:

доцент **Москвич О. Д.**

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	Галузь знань: В Культура, мистецтво, гуманітарні науки Спеціальність: В12 Культурологія та музеєзнавство Освітньо-професійна програма: Культурологія. Культурна політика і міжкультурна взаємодія Освітній рівень: Другий (магістерський) рівень	Вибіркова
Кількість годин / кредитів 120/4		Рік навчання – 2 курс
		Семестр – 3 семестр
		Лекції – 10 год.
		Практичні (семінарські) – 14 год.
ІНДЗ: є		Самостійна робота - 88 год.
	Консультації - 8 год.	
Мова навчання	українська	
	Форма контролю: залік	

II. Інформація про викладача (-ів)

Прізвище, ім'я та по батькові: Сохацька Оксана Анастасіївна

Науковий ступінь: кандидат педагогічних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри культурології

Контактна інформація: 0509616205; ел. адреса: sohatskaoksana@gmail.com

Дні занять: <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента.

ВОК «Культурні стратегії життєтворчості» складено відповідно до освітньо-професійної програми «Культурологія. Культурна політика і міжкультурна взаємодія» з підготовки магістрів за спеціальністю В12 Культурологія та музеєзнавство враховує особливості фахової підготовки майбутніх магістрів.

Програма побудована таким чином, щоб здобувачі мали можливість отримати цілісне уявлення про культурно-життєві стратегії як особливість творчої особистості, що активно прагне осмислити своє буття у світі як деяку цілісну єдність.

Зміст вибіркового освітнього компонента. У ВОК розглядається культура як предмет вивчення, аналіз культури як системи, культура і освіта,

їх світоглядні аспекти, саморозвиток особистості як соціальний феномен, проблеми розвитку особистості та суспільства у XXI столітті. Завдання та основні категорії курсу. Освіта та культура, світоглядне становлення особистості. Життєтворчість особистості як нова освітня стратегія. Вікові етапи, психолого-педагогічні особливості формування саморозвитку особистості. Дидактичні аспекти формування саморозвитку особистості. Процес самопізнання як пошук гармонії. Умови активізації процесу саморозвитку особистості. Людське життя як цілісність. Особливості духовної ситуації життя. Життєві цінності та пріоритети сучасної молодої людини. Життєвий світ особистості та детермінанти його побудови. Життєве проектування: концепція та психологічний механізм. Особистісні труднощі у здійсненні культурної життєвої перспективи.

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Мета освітнього компонента полягає у розробці та науковому обґрунтуванні педагогічних умов ефективного формування саморозвитку особистості у процесі засвоєння філософського, культурологічного, соціологічного, психологічного, екологічного знання; ознайомленні здобувачів із стратегіями життєтворчості як соціальним феноменом, структурою, предметом, основними принципами, теоретичними основами структурно-функціональних особливостей життєвої стратегії особистості, а також із специфікою та умовами активізації процесу формування стратегії життєтворчості особистості; оволодінні здобувачами знаннями проблем становлення і формування саморозвитку, стратегії життєтворчості особистості.

Завданнями освітнього компонента є: на основі аналізу психолого-педагогічної та філософсько-культурологічної літератури розкрити суть і структурно-функціональні особливості саморозвитку особистості у віковому аспекті; виявити реальний стан сформованості саморозвитку, стратегії життєтворчості особистості; показати вплив філософських, культурологічних, суспільствознавчих освітніх компонентів на формування саморозвитку особистості та культурно-життєвої стратегії сучасної молоді; розробити методичні рекомендації щодо умов активізації процесу формування культурної стратегії життєтворчості людини тощо.

3. Soft skills:

- здатність логічно і критично мислити;
- креативність, оригінальність, ініціативність;
- здатність до логічної аргументації;
- уміння працювати в команді;
- навички ефективної комунікації;
- лідерство;
- навички емпатії в комунікативних ситуаціях;
- розв'язання проблем та формування ідей;
- здатність керувати своїм часом;
- уміння вчасно та якісно виконувати поставлені завдання.

4. Структура освітнього компонента.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Прак.	Конс.	Са м. Роб.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Теоретичні особливості саморозвитку особистості.						
Тема 1. Культура і освіта. Світоглядне становлення особистості.	8		2		10	РМГ - 10 б
Тема 2. Життєтворчість особистості як нова освітня стратегія.	10	2		2	6	
Тема 3. Вікові етапи, психолого-педагогічні особливості формування саморозвитку особистості.	8		2		4	ІРС - 10 б
Тема 4. Дидактичні аспекти формування саморозвитку особистості.	10		2	2	6	РМГ - 10 б
Тема 5. Процес самопізнання як пошук гармонії.	6	2			8	
Тема 6. Умови активізації процесу саморозвитку особистості.	10		2		6	ДС - 10 б
Разом за модулем 1	52	4	8	4	40	40
Змістовий модуль 2. Стратегії життєтворчості особистості як соціальний феномен.						
Тема 7. Людське життя як цілісність.	14	2	2	2	8	ДС - 10 б
Тема 8. Особливості духовної ситуації життя.	14	2	2		10	ІРС - 10 б
Тема 9. Життєві цінності та пріоритети сучасної молоді людини.	12	2			10	
Тема 10. Життєвий світ особистості та детермінанти його побудови.	14		2	2	8	ДС - 10 б
Тема 11. Життєве проектування. Концепція і	14				12	

психологічний механізм.						
Разом за модулем 2	68	6	6	4	48	30
Види підсумкових робіт						Бал
контрольна робота						20
ІНДЗ						10
Всього годин / Балів	120	10	14	8	88	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, КР – контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

5. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота здобувачів охоплює опрацювання запропонованої літератури. Вивчення теоретичних питань до тем практичних занять, а також виконання практичних завдань і вправ. Для забезпечення самостійного опанування матеріалу пропонуємо перелік необхідної навчальної, навчально-методичної літератури. Ефективність самостійної роботи студента викладач виявляє на практичному занятті й відбиває в загальній оцінці за тему.

- ✓ Становлення особистості як суб’єкта життєтворчості – 4 години
- ✓ «Я-концепція» особистості – 4 години
- ✓ Розвиток відповідального ставлення особистості до свого життя – 4 години
- ✓ Самоконтроль особистості як вияв активного ставлення до життя – 4 години
- ✓ Праця як ділове спілкування – 4 години
- ✓ Людина в колі сім’ї – 4 години
- ✓ Дружба та кохання в системі життя особистості – 4 години
- ✓ Довкілля так захоплення – 4 години
- ✓ Особистість наодинці з собою – 4 години
- ✓ Засоби регулювання соціальної поведінки особистості – 4 години
- ✓ Особистість у суспільній кризі – 4 години
- ✓ Самопізнання як пошук гармонії – 2 години
- ✓ Глобальний процес оновлення життя. Людський вимір цивілізації – 2 години
- ✓ Трансформація українського суспільства: перехід до нової моделі розвитку – 4 години
- ✓ Психологічний стан людини за соціальної та особистісної культурної кризи – 2 години
- ✓ Картина культурного життя особистості у перехідний період українського суспільства – 2 години
- ✓ Суспільство та особистість у ХХІ ст. – 2 години
- ✓ Особливості духовної ситуації життя – 2 години

- ✓ Криза світогляду, криза культури – 2 години
 - ✓ Зіткнення соціальних очікувань особистості із життєвою реальністю – 2 години
 - ✓ Міфологія нового часу і культурно-життєва криза – 4 години
 - ✓ Фактори становлення соціальної зрілості особистості – 4 години
 - ✓ Поліфункціональність світогляду, культури особистості – 4 години
 - ✓ Рівні сформованості світогляду, культури особистості – 4 години
 - ✓ Умови формування соціально-активної життєвої позиції особистості – 4 години
 - ✓ Психолого-педагогічні особливості формування моральної культури особистості – 4 години
- Всього – 88 годин

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти

Політика оцінювання здобувачів освіти відповідає *«Положенню про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки»* та *«Положенню про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки»*.

Під час вивчення вибіркового ОК «Культурні стратегії життєтворчості» здобувач другого (магістерського) рівня має виконувати завдання відповідно до програми силабусу, відвідувати лекції, практичні заняття з курсу, дотримуватись графіку та розкладу занять, затверджених факультетом, має опрацювати матеріал, передбачений планом практичного заняття (опрацювати рекомендовану до теми літературу, мати конспекти лекції, аналізувати теоретичний матеріал, володіти термінологічним словником, підготувати відповіді відповідно до плану практичних занять, доповнювати та коментувати відповіді інших здобувачів, виконувати запропоновані практичні завдання), своєчасно звітувати і виконувати поставлені перед ним завдання.

Здобувач освіти, який старанно готувався до кожного практичного заняття і відповідав на кожному практичному занятті, дотримуючись норм академічної доброчесності, максимально може отримати 100 балів. Мета практичних занять – виявити ступінь засвоєння теоретичного матеріалу та застосування на практиці сформованих умінь і навичок.

За проведення онлайн-занять (через карантинні заходи, воєнні дії) у здобувачів освіти має бути увімкнений мікрофон, веб-камера, справні технічні засоби, які забезпечать успішну віртуальну комунікацію.

Якщо здобувач освіти через об'єктивні причини не відвідував заняття чи хоче покращити свій результат, то він має можливість скласти викладачеві тему в дні консультацій не пізніше як за тиждень до дати призначення заліку.

За наявності документа про опанування сертифікатного курсу, що за проблематикою дотичний до вибіркового ОК, здобувач освіти може не складати однієї чи кількох тем (згідно з кількістю годин, зазначених у сертифікаті).

Здобувачі другого (магістерського) рівня, що є учасниками проблемних груп, переможцями тематичних студентських олімпіад. Учасниками науково-практичних конференцій, авторами відповідних публікацій (статей, тез), мають право отримати додаткові бали, які будуть зараховані як результати поточного контролю з освітнього компонента.

Докладнішу інформацію можна отримати за покликанням: *«Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки».*

Політика щодо академічної доброчесності.

Увесь навчальний процес побудований на засадах доброчесності, справедливості, порядності, відповідальності за результати своєї діяльності, довіри і толерантності до його учасників, об'єктивності оцінювання, соціальної та гендерної рівності. Учасник освітнього процесу повинен дотримуватися навчальної етики, толерантності стосовно усіх учасників процесу навчання, не порушувати часових меж та лімітів навчального процесу.

Для забезпечення довіри до результатів навчання категорично заборонено списувати під час виконання практичних завдань, на заліку та ін. Усі письмові роботи, виконані здобувачем освітнього рівня, за наявності сумнівів в академічній доброчесності. Можуть бути перевірені за допомогою систем антиплагіату. Жодна з форм порушення академічної доброчесності (присвоєння чужих робіт чи ідей, плагіат, некоректне цитування та ін.) недопустима. За таких дій – адекватна реакція відповідно до нормативного документа – *«Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки».*

Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності, етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічним складом передбачає:

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;

- надання достовірної інформації про результати досліджень та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

Основними критеріями оцінювання є:

- логічність аргументації;
- доказовість;
- посилення на джерела (література);
- стилістика викладу матеріалу;
- політика академічної поведінки та етики;
- відвідування лекційних занять та опрацювання їх матеріалу;
- виконання завдань семінарських занять і завдань самостійної роботи;
- виконання контрольних завдань.

Із загальними засадами, цінностями, принципами та правилами етичної поведінки учасників освітнього процесу, якими університет керується у своїй діяльності, можна докладно ознайомитися в – *«Кодексі академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки»*.

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Якщо через поважні причини здобувач другого (магістерського) рівня не відвідав заняття чи хоче покращити свій результат, то в дні консультацій він може скласти тему чи кілька тем, але не пізніше як за тиждень до офіційної дати призначення заліку. У випадку незадовільної підсумкової оцінки здобувач має можливість повторного складання усного заліку викладачеві відповідно до переліку запропонованих питань в терміни, визначені розкладом залікової сесії.

При вивченні освітнього компонента «Культурні стратегії життєтворчості» здобувач виконує завдання згідно з навчальним планом та у відповідності з програмою силабусу, що включають відвідування лекцій, опрацювання інформаційних джерел та літератури, підготовку до семінарських занять, (аналіз теоретичних відомостей, опрацювання конспекту лекцій, володіння термінологічним словником дисципліни,

підготовку відповідей згідно плану семінарських занять, доповнення та коментарі інших студентів, підготовку презентацій, творчих завдань).

Поточним контролем передбачені відповіді на семінарських заняттях, що має на меті перевірку знань, присутність на лекціях, наявність конспекту та виконання творчих, науково-дослідницьких, пошукових (самостійних) завдань.

Максимальна кількість балів, що може набрати студент за змістовими модулями, становить 100.

Учасник освітнього процесу має дотримуватись навчальної етики, толерантності з усіма учасниками процесу навчання, часових меж та лімітів навчального процесу.

Здобувач повинен відпрацювати пропущене лекційне заняття, представивши конспект теми. Пропущене практичне (семінарське) заняття відпрацьовується у формі усного опитування по темі, під час якого оцінюються знання студента, володіння основними категоріями і поняттями, а також може представити інформаційно-аналітичний реферат або пошукове завдання (тези, есе, творча робота на вибір по темі).

Процедура оскарження результатів контрольних заходів

Здобувач другого (магістерського) рівня має можливість порушити будь-яке питання, яке має стосунок до процедури проведення чи оцінювання контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуте відповідно до попередньо визначених процедур у ЗВО. Для врегулювання конфліктів у навчальному та освітньому процесі керуємося *«Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ВНУ імені Лесі Українки, пункт 5 «Врегулювання конфліктів у навчальному процесі»*.

Методи та засоби діагностики успішності навчання

Навчальний процес не можна успішно здійснювати без надійного зворотного зв'язку, без контролю за його ходом і результатами.

У системі контролю знань здобувачів у закладах вищої освіти розрізняють поточний і підсумковий контроль. Поточний контроль здійснюють протягом навчальних семестрів, підсумковий - наприкінці семестрів.

Поточний контроль відіграє важливу роль у підвищенні ефективності навчального процесу. Традиційна форма проведення поточного контролю є індивідуальна співбесіда, колоквиум і контрольна робота.

Особливим видом контрольних робіт є контрольні роботи, які проводяться з певної частини навчальної дисципліни (модулю) і передбачається робочою навчальною програмою дисципліни.

Підсумковий контроль проводиться у формі семестрового заліку.

Індивідуальна робота передбачає створення умов для розкриття індивідуальних творчих здібностей здобувачів. В основі індивідуальної роботи лежить принцип індивідуальності. ІНДЗ – вид поза аудиторної

індивідуальної роботи студента навчального, навчально-дослідницького та проектно-конструкторського характеру, яке використовується в процесі вивчення програмного матеріалу дисципліни і завершується контролем. Індивідуальне завдання виконується студентом при консультуванні з викладачем. Допускаються варіанти використання комплексної тематики декількома студентами. Запропонована тематика ІНДЗ має практичне спрямування і носить дослідницький, творчо-пошуковий характер. ІНДЗ виконується у формі рефератів, творчих наукових проектів, науково-дослідницьких робіт і оцінюється у 10 балів.

Методи навчання.

Значення методів навчання і виховання як його складової у навчально-виховному процесі зумовлене тим, що вони є засобами реалізації педагогічних цілей. Від методів навчання значною мірою залежить не тільки обсяг та глибина набутих студентами знань, сформованість у них професійних умінь і навичок, а й розвиток їхнього творчого мислення, інтелектуальний розвиток загалом. Підвищенню ефективності навчально-виховного процесу, успішному досягненню педагогічних цілей при вивченні курсу «Культурні стратегії життєтворчості» сприяють такі методи навчання:

1. За джерелами отримання знань:
 - Словесні методи (лекція, бесіда, консультація, самостійна робота студента з навчальною літературою);
 - Наочні методи, що передбачають зорове сприйняття;
 - Практичні методи, що спрямовані на формування у студентів умінь і навичок застосування набутих знань на практиці (лабораторні роботи, виконання вправ).
2. За характером дидактичних завдань:
 - Методи набуття нових знань;
 - Методи перевірки та оцінювання знань;
 - Методи закріплення знань;
3. За логічними шляхами засвоєння знань:
 - Історичний метод, логічний метод, аналітичний метод, синтетичний метод, метод аналогії, метод гіпотези.
4. За суб'єктом діяльності:
 - Методи викладання, методи навчання.
5. За характером і рівнем пізнавальної діяльності студентів:
 - Пояснювально-ілюстративний, проблемний метод, метод систематичного і фрагментарного, інтенсивного (поглибленого) й

екстенсивного (оглядового), аргументованого і постульованого розгляду навчального матеріалу на лекціях та семінарах.

***Максимальна кількість балів,
яку може отримати студент за види навчальних робіт:***

Семінарські заняття – (за роботу на одному занятті – 10 балів; всього – 70 балів;

індивідуальне навчально-дослідне завдання – 10 балів;

контрольна робота №1 – 10 балів;

контрольна робота №2 – 10 балів.

Критерії оцінювання:

Семінарських занять:

- змістовність, глибина висвітлення проблеми;
- логічна послідовність викладу матеріалу;
- підкріплення викладу конкретними прикладами;
- власна точка зору на проблему;
- засвоєння категоріального апарату;
- опрацювання джерел з теми заняття;
- вміння зробити висновки, узагальнення;
- активна участь в обговоренні та дискусіях.

Самостійної та індивідуальної роботи (проблемні завдання, реферати, творчі роботи, індивідуальні науково-дослідні завдання):

- поглиблене вивчення джерел,
- опрацювання категоріального апарату;
- актуальність та складність обраної проблеми;
- змістовність, глибина розкриття теми;
- творчий підхід, самостійність мислення;
- опрацювання літератури: кількісні і якісні параметри.

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль здійснюється лектором і проводиться лише один раз згідно розкладу лекційних занять. Відсутність студента на КР оцінюється у 0 балів. Максимальна кількість балів за КР – 10, за дві КР – 20 балів.

Рівень знань студента за поточний модульний контроль оцінюється в балах (max – 100 балів), фіксується в журналі після вивчення кожного

змістового модуля. Підсумкова оцінка за національною шкалою заноситься в залікову відомість.

Якщо за результатами поточної роботи здобувач набрав менше, ніж 60 балів, то він буде складати залік під час ліквідації академічної заборгованості. За таких умов – бали, набрані під час поточного оцінювання, буде анульовано (див.: *«Положення про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у Волинському національному університеті імені Лесі Українки» та «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки».*

Перелік питань до заліку

1. Навчання життя – ключове завдання сучасної освіти.
2. Моделі сучасної освітньої стратегії.
3. Оволодіння мистецтвом життя – вимога часу.
4. Громадянська спрямованість життєтворчості.
5. Поняття культура, світогляд, освіта.
6. Типи світоглядів.
7. Взаємозв'язок культури та освіти.
8. Людина в системі культура - освіта.
9. Феномен «самопізнання».
10. Шляхи самопізнання.
11. Саморегуляція кризових етапів.
12. Самотворення особистості.
13. Самоусвідомлення.
14. Кризовий стан суспільства.
15. Досвід спільного життя.
16. Суспільна криза та міжособистісна солідарність.
17. Засоби регулювання соціальної поведінки особистості.
18. Суспільні цінності і ціннісні орієнтації особистості.
19. Системоутворюючі цінності.
20. Розвиток суспільства і зміни ціннісних пріоритетів.
21. Плюралістична система цінностей.
22. Ціннісні пріоритети і «моделі самореалізації молоді».
23. Формування асоціальних ціннісних ієрархій особистості.
24. Життєві орієнтації сучасної молоді людини.
25. Смисложиттєві орієнтації особистості.
26. Успіх як цінність і цінності успіху.
27. Життєвий світ особистості: поняття та структура.
28. Простір життєвого світу та його типи, їх класифікація.
29. Часові координати життєвого світу особистості.
30. Становлення особистості як суб'єкта життєтворчості.
31. «Я – концепція».
32. Розвиток відповідального ставлення особистості до життя.

33. Самоконтроль особистості як вияв активного ставлення до життя.
34. Основні функції « Я – концепції».
35. Проблема самовиховання і « Я – концепція».
36. Самовираження, самоствердження, саморегуляція як етапи життєтворчості.
37. Розвиток відповідального ставлення особистості до свого життя.
38. Самоконтроль особистості як вияв відповідального ставлення до життя.
39. Процес соціального контролю як вияв взаємовідносин суспільства та особистості.
40. Життєвий простір та багатовимірність життєвих реалій особистості.
41. Творчість як принцип життя.
42. Життєвий шлях і « Образ Я».
43. Поняття життєвої стратегії особистості.
44. Моделі життєвих стратегій.
45. Життєве проектування: поняття та технологія.
46. Формування образу «Я».
47. Формування індивідуально – особистісної картини світу.
48. Формування свого життєвого кредо «як символу віри», духовно – моральної основи ставлення до світу особистих переконань.
49. Осмислення особистістю життєвої перспективи.
50. Альтернативні моделі поведінки.
51. Життєве планування і таємниця особистості.
52. Ігрові заняття у процесі оволодіння технологією життєвого проектування.
53. Принципи організації рольових ігор.
54. Особистість за життєвої скрути.
55. Психологічний захист особистості.
56. Поняття надійності та стійкості особистості.
57. Механізм психологічного захисту.
58. Кризові стани та критичні ситуації.
59. Психологічний захист.
60. Психологічна підтримка.

Примірна тематика творчих робіт:

1. Культура, функції культури.
2. Світовідчуття та світорозуміння.
3. Життєво-повсякденне і теоретичне світорозуміння.
4. Проблема науковості філософського світогляду.
5. Культура, світогляд і життєвий шлях людини.
6. Соціальні передумови розвитку суспільної свідомості.
7. Світоглядні знання і світоглядна свідомість.
8. Проблеми світоглядної кризи.
9. Особливості духовної ситуації життя. Пошук нових моделей життя.

10. Відображення проблеми формування світогляду, світоглядної культури у практиці сучасної освіти.
11. Трансформації особистісної картини світу.
12. Психологічний захист особистості.
13. Громадянська спрямованість особистості.
14. Девіантна поведінка: фактори ризику.
15. Специфіка процесу саморозвитку особистості.
16. Методи і прийоми активізації позиції особистості у процесі саморозвитку і культурного становлення.
17. Емоційно-оцінний, особистісний фактори культурного становлення особистості.
18. Основні методичні принципи процесу формування культури особистості.
19. Особливості людського життя.
20. Система людського життя: основні форми буття.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Методичне забезпечення

1. Сохацька О. А. Особистість як мета виховання у сучасній школі. *Педагогічна теорія та педагогічний досвід: перспективи і розвиток: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції*. Луцьк, 1999. С.167-170.
2. Сохацька О. А. Специфіка формування світоглядної культури шкільної молоді. *Проблеми педагогічної технології*. Луцьк. 2000. №1. С. 74-81.
3. Сохацька О. А. Духовно-ціннісний аспект формування світоглядної культури особистості. *Теоретико- методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді / Зб. наук. Праць*. Київ, 2002. Кн.1. С. 31-35.
4. Сохацька О. А. Світоглядна культура студентської молоді в системі особистісного орієнтованого виховання. *Педагогічний пошук*. Науково-

- методичний вісник. Луцьк. 2002. №4. С. 20-21.
5. Сохацька О. А. Сутність і багатоманітність культури» з курсу «Людина і суспільство» для 11 класу: методична розробка. *Педагогічний пошук*. Луцьк : ВППО. 2004. С. 47-49.
 6. Сохацька О. А. Духовність: методична розробка з курсу «Людина і суспільство» для 11 класу: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції *Духовність особистості: Методологічні та методичні аспекти*. Луцьк. 2004. С.186-192.
 7. Сохацька О. А. Особа і світ її цінностей. *Громадянська освіта як чинник розвитку демократичного суспільства*: матеріали обласних педагогічних читань. Луцьк : ВППО. 2006. С. 3-10.
 8. Сохацька О. А. Духовно-ціннісні виміри людського життя. *Науковий вісник ВНУ імені Лесі Українки. Філософські науки*. 2009. № 19. С.33-37.
 9. Сохацька О. А. Формування духовності учнівської молоді в процесі вивчення культурологічних дисциплін. *Науковий вісник ВНУ імені Лесі Українки. Філософські науки*. 2009. № 28. С. 33-35.
 10. Сохацька О. А. Світ цінностей як складова духовної культури особистості. *Українська державність: історія та сучасність, присвяченої 20-й річниці Всеукраїнського референдуму*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Київ : КНУ ім. Тараса Шевченка. 2012. С. 96-99.
 11. Сохацька О. А. Громадянська спрямованість життєтворчості сучасної молоді людини: *матеріали Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих учених*, м. Київ, 12 квітня 2012р / КНУ імені Тараса Шевченка. Київ. 2012. С. 70-72.
 12. Сохацька О. А. Творчий потенціал світоглядної культури особистості. *Науковий вісник ВНУ імені Лесі Українки. Філософські науки*. 2012. № 15. С.55-57.

Основна література

1. Андрущенко В. Філософія освіти XXI століття: пошук пріоритетів. *Філософія освіти*. № 1. 2005. К. : Майстер-клас. 2005. С. 5 – 17.
2. Андрущенко В. Філософія освіти XXI століття: у пошуках перспективи. *Філософія освіти*. 1(3)/2006. К. : Майстер-клас. 2006. С. 6 – 12.
3. Андрущенко В. Філософія освіти: поняття і предметне поле. Ціннісний дискурс в освіті в епоху глобалізації та інформаційної революції. К. : Нац. пед. унт ім. М. П. Драгоманова. 2009. С. 15 – 22.
4. Арцишевський Р. А. Удосконалення змісту освіти і підготовка нових вчителів. Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Волинська область. К. : Знання України. 2009. С. 327 – 363.
5. Арцишевський Р. А. Світоглядна освіта: теорія, історія, методика : монографія. Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки. 2013. 304 с.
6. Бех І. Д. Наукові засади створення особистісно орієнтованих виховних

- технологій. Початкова школа. 1997. № 9. С. 6 – 7.
7. Бех І. Д. Духовні цінності в розвитку особистості. Педагогіка і психологія. 1996. № 4. С. 49 – 57.
 8. Буцяк І. Д. Концепція глибинного спілкування: філософсько-педагогічний аспект. Дрогобич. 2015. 235 с.
 9. Вишневський Омелян. Теоретичні основи сучасної української педагогіки: Посібник для студентів вищих навчальних закладів. Дрогобич : Коло. 2003. 528 с.
 10. Возняк В. С. Діалектика як методологія філософсько-педагогічного дискурсу. Філософські пошуки, вип. XXXI. Львів-Одеса : Cogito. Центр Європи. 2009. С. 289 – 297.
 11. Возняк В. С. Способи входження філософського знання в тканину педагогічної теорії та педагогічних практик. Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Серія «Філософські науки». 2013. № 11 (260). С. 108 – 113.
 12. Возняк В. С. Душевне, духовне, тілесне: спроба трансцендентального визначення. «Дух-душа-тіло» як проблема філософії та культури. Вип. 17. Матеріали Міжнародної наукової конференції 2011 р. / Ред. колегія: В. С. Возняк (головний редактор), В. В. Лімонченко, В. С. Мовчан. – Дрогобич : Ред.-вид. відділ ДДПУ імені Івана Франка. 2011. С. 62 – 82.
 13. Воловик В. І. Філософія педагогіки. Запоріжжя : Просвіта, 2003. 152 с.
 14. Гадамер Г.-Г. Міф в епоху науки. Герменевтика і поетика. К. 2001. С. 106 – 118.
 15. Головка Л. О. Структура та зміст особистісно орієнтованого навчання [Електронний ресурс] / Л. О. Головка. Режим доступу: bmc.kiev.ua/docs/structure.rtf
 16. Донець І. В. Проблема «Я» в контексті комунікативної парадигми. Науковий вісник Волинського державного університету імені Лесі Українки. Філософські науки. Луцьк: Вежа. 1999. № 11. С. 52 – 56.
 17. Конох М. М. Формування нової філософії освіти в Україні: соціально-філософський аналіз. К. : Вища школа. 2001. 223 с.
 18. Кримський С. Б. Запити філософських смислів. К. : ПАРПАН. 2003. 240 с.
 19. Кримський С. Б. Під сигнатурою Софії. К. : Вид. дім «Києво- Могилян. акад.». 2008. 367 с.
 20. Ліпін М. В. Творчість та інновація як орієнтири розвитку освіти. Феномен інновацій: освіта, суспільство, культура : монографія. К. : Педагогічна думка. 2008. С. 121 – 168.
 21. Лутай В. Про стан розробки концептуальних засад філософії освіти в Україні та їх впровадження в педагогічну практику. Філософія освіти. 2005. №1. К. : Майстер-клас, 2005. С. 30 – 37.
 22. Лутай В. С. Філософія сучасної освіти. К. : Центр «Магістр S» Творчої спілки вчителів України. 1996. 256 с.
 23. Мазурик М. В. Проблема соціалізації і соціальної адаптації людини в сучасному суспільстві. Людина – соціум – історія (Тези Міжнародної наукової конференції «XXVIII-мі Читання, присвячені пам'яті засновника

- Львівсько -Варшавської філософської школи Казимира Твардовського», 11-12 лютого 2016 року) Львів : Ліга-Прес. 2016. С. 44 – 49.
24. Мартинюк Г. О. Люди і ролі. К. 1993. С. 85 – 86.
 25. Михальченко Микола. Філософія освіти і соціокультурна теорія. Філософія освіти. № 1. 2005. К. : Майстер-клас. 2005. С. 38 – 51.
 26. Петрушенко В. Л. Філософія знання: онтологія, епістемологія, аксіологія : монографія. Львів : Ахілл, Савельєва М. Основні проблеми міфології культури. Упоряд.: О. І. Погорілий, М. А. Собуцький. К. 2005. С.158 – 193.
 27. Скотна Н. Особа в розколотій цивілізації: освіта, світогляд, дії. Львів: Українські технології. 2005. 384 с.
 28. Скотний В. Раціональне та ірраціональне в науці й освіті. Київ: Дрогобич : Коло. 2003. 288 с.
 29. Скотний В. Філософія освіти: екзистенція ірраціонального в раціональному. Дрогобич : Вимір. 2004. 348 с.
 30. Скубашевська О. Педагогічний дискурс як технологія інноваційного розвитку освіти. Ціннісний дискурс в освіті в епоху глобалізації та інформаційної революції. К. : Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. 2009. С. 266 – 284.
 31. Суходуб Тетяна. Європейський вектор вітчизняної освіти: проблеми та перспективи. Філософія освіти. 2006. № 3(5). К. : Майстер- клас. 2006. С. 7 – 21.
 32. Табачковський В. Проблеми педагогіки у світлі сучасної філософської антропології. Філософія освіти. 2005. № 1. К. : Майстер-клас. 2005. С. 135 –148.
 33. Хазін В. О. Ідеальна природа людської суб'єктивності. Науковий вісник Чернівецького університету: Збірник наукових праць. Випуск 410 – 411. Філософія. Чернівці: Рута. 2008. С. 84 – 88.
 34. Ярошенко А. О. Ціннісний дискурс освіти. К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова. 2004. 156

Додаткова література:

1. Возняк С. С. Гуманізм і духовність в контексті сучасної філософії освіти. Науковий вісник ВНУ імені Лесі Українки. Луцьк : Вежа. 1996. № 2. – С. 14 – 17.
2. Возняк С. С. Діалектика сутності, форми та ейдосу (до питання метафізики культурного буття). Науковий вісник Чернівецького університету: Збірник наукових праць. Випуск 466–467. Філософія. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т. 2009. С. 39 – 44.
3. Возняк С. С. Духовність як сенс і зміст освоєння культури. Науковий вісник ВНУ імені Лесі Українки. Філософські науки. Луцьк : Вежа. 1999. № 11. С. 71 – 74.
4. Возняк С. С. Поняття «культурна реальність» і природа споглядання як освоєння культури. Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. Луцьк: Вежа. 2010. № 28. С. 7 – 14.

5. Возняк С. С. Проблеми змістовності форм організації сучасної освіти. Науковий вісник Чернівецького університету: Зб. наук. праць. Випуск 541–542. Філософія. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т. 2011. С.120 – 125. С. 140 – 143.
6. Возняк С. С. Освітні технології як обернена форма здійснення освітнього процесу. Глобальні проблеми сучасності у контексті історико-філософського знання: Матеріали міжнародної наукової конференції. Одеса– Дніпропетровськ. 2016. С. 110 – 114.
7. Возняк С. С. Діяльнісно-комунікативна парадигма як методологічна основа аналізу освітнього процесу / С. С. Возняк // Проблеми гуманітарних наук: збірник наукових праць ДДПУ ім. І. Я. Франка. Серія «Філософія» /ред. кол. О. Ткаченко та ін. – Дрогобич : Ред-вид. відділ ДДПУ імені І. Я. Франка. 2018. Випуск 39. С. 46 – 57.
8. Возняк С. Природа формалізму: філософсько-освітній вимір. Людинознавчі студії: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія «Філософія». Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика». 2020. С.34 - 47.
9. Сохацька О. А. Світоглядна культура студентської молоді в системі особистісного орієнтованого виховання. Педагогічний пошук. Науково-методичний вісник. Луцьк. 2002. №4. С. 20 – 21.
10. Сохацька О. А. Методичні рекомендації до вивчення теми «Культура» в курсі «Людина і суспільство». Методичний посібник ВІППО. Луцьк. 2004. С. 3 – 22.
11. Сохацька О. А. Особа і світ її цінностей. Матеріали обласних педагогічних читань «Громадянська освіта як чинник розвитку демократичного суспільства». ВІППО. Луцьк. 2006. С. 3 – 10.
12. Сохацька О. А. Духовно-ціннісні виміри людського життя. Науковий вісник ВНУ імені Лесі Українки. Серія «Філософські науки». №19. 2009. С. 33- 37.
13. Сохацька О. А. Формування духовності учнівської молоді в процесі вивчення культурологічних дисциплін. Науковий вісник ВНУ імені Лесі Українки. Серія «Філософські науки». №28. 2009. С 33 – 35.
14. Сохацька О. А. Світ цінностей як складова духовної культури особистості. Матеріали Міжнародної наукової конференції «Українська державність: історія та сучасність, присвяченої 20-й річниці Всеукраїнського референдуму». КНУ ім. Тараса Шевченка. Київ. 2012. С. 96 – 99.
15. Сохацька О. А. Творчий потенціал світоглядної культури особистості. Науковий вісник ВНУ імені Лесі Українки. Серія «Філософські науки». №15. 2012. С. 55 – 57.

16. Сохацька О. А. Роль філософсько-культурного знання у становленні духовності учнівської молоді. Науковий вісник СХУ імені Лесі Українки: Філософські науки. Луцьк. 2017. №13 – 14 (362-363). С. 31 – 34.
17. Сохацька О. А. Духовність і душевність як ціннісні виміри та орієнтації людського життя. Науковий вісник СХУ імені Лесі Українки: Філософські науки. Луцьк. 2018. №11 (384). С. 47 – 51.
18. Сохацька О. А. Роль творчості у формуванні світоглядної культури особистості. Науковий вісник СХУ імені Лесі Українки: Філософські науки. Луцьк. 2019. №12 (396). С. 18 – 21.
19. Сохацька О. А. Ціннісно-особистісна орієнтація молоді як проблема світоглядної культури. Науковий вісник СХУ імені Лесі Українки: Філософські науки. Луцьк: Вежа-Друк. 2019. №13 (397). С. 58 – 66.
20. Сохацька О. А. Культурологічні засади духовного становлення особистості. Fine Art and Culture Studies. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки. 2023. №4. С. 199 – 204.

Інтернет ресурси

1. Інституційний репозитарій <https://evnuir.vnu.edu.ua/>
2. Електронні ресурси НБУВ <http://www.nbuv.gov.ua/node/2116>
3. Ресурси. Бібліотека Волинського національного університету імені Лесі Українки. <https://library.vnu.edu.ua/resource/>